Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych

Ważne informacje o wspomagających i alternatywnych metodach komunikacji (AAC)

Opracowanie w tekście łatwym do czytania i zrozumienia
Instrumentu System wsparcia osób o złożonych potrzebach
w komunikowaniu się wymagających wspomagających i alternatywnych
metod komunikacji (AAC)

Autorka opracowania: Karolina Makowiecka

Warszawa, wrzesień 2021

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

OTWÓRZMY PRZED NIMI ŻYCIE

FUNDACJA IM. KRÓLOWEJ POLSKI ŚW. JADWIGI

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Spis treści

Wstęp 2

Sytuacja osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się na świecie 5

Sytuacja osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się w Polsce .. 7

Jakie potrzeby mają osoby z problemami w komunikowaniu się 14

Jak powinien wyglądać system wsparcia osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się 15

Kto powinien wspierać osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się 19

Lokalny Zespół AAC, w skrócie Lokalny Zespół 23

Co robi Lokalny Zespół AAC 26

Co musi zrobić osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się żeby otrzymać wsparcie Lokalnego Zespołu AAC 27

Co robi powiatowy Koordynator AAC 30

Regionalny Ośrodek AAC, w skrócie Regionalny Zespół 31

Co robi Regionalny Ośrodek AAC 33

Co musi zrobić osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się żeby dostać wsparcie Regionalnego Ośrodka AAC 34

Polski Instytut AAC 35

Czy w Polsce są odpowiednie sprzęty dla osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się 38

Wypożyczalnia sprzętu AAC 40

Wstęp

Konwencja o prawach osób
z niepełnosprawnościami to umowa
między wieloma państwami.
W tej umowie są napisane wszystkie prawa
osób z niepełnosprawnościami.

13 marca 2007 roku Prezydent Polski
podpisał Konwencję o prawach osób
z niepełnosprawnościami.
6 września 2012 roku Prezydent
ratyfikował Konwencję.
Ratyfikacja to podpis Prezydenta pod umową.
Ratyfikacja oznacza że Polska godzi się
na prawo w umowie. Będzie je stosować.

Konwencja mówi kim jest osoba
z niepełnosprawnością.
Według Konwencji **osoba**
z niepełnosprawnością od długiego
czasu może mieć problem ze zdrowiem.
Na przykład z:

- poruszaniem się
- myśleniem
- widzeniem lub słyszeniem.

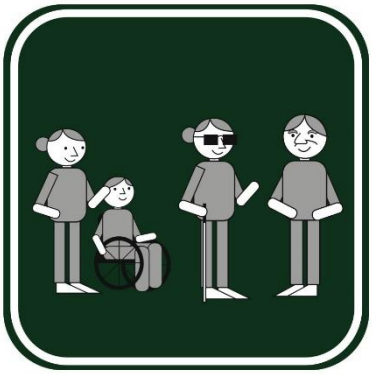

Jednocześnie osoba z niepełnosprawnością w codziennym życiu trafia na bariery, które utrudniają jej życie.
Przez bariery nie może korzystać z życia społecznego.

Bariery nie pozwalają lub utrudniają osobie z niepełnosprawnością dostęp na przykład do informacji. Brakuje tekstów łatwych do czytania lub tłumacza języka migowego. Bariery powodują, że osoby z niepełnosprawnościami są inaczej traktowane niż wszystkie inne osoby.

Przykład:
Mężczyzna na mówi. Porozumiewa się z innymi za pomocą gestów. **Gesty** to ruchy rąk.
Mężczyzna chce załatwić sprawę w urzędzie.
Jeśli urzędnik nie rozumie jego gestów, ten mężczyzna nie załatwi swojej sprawy.

Barierą nie jest, że mężczyzna nie mówi.
Barierą jest to, że urzędnik nie rozumie jego gestów.

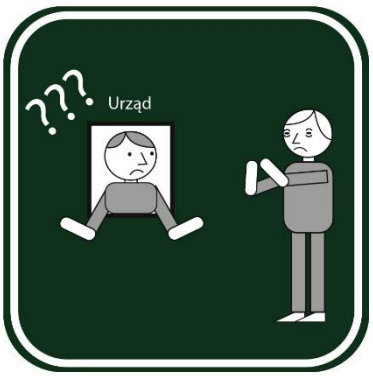

Jedną z największych barier dla osób z niepełnosprawnościami jest:

- brak możliwości komunikacji z innymi ludźmi
- brak dostępu do informacji.

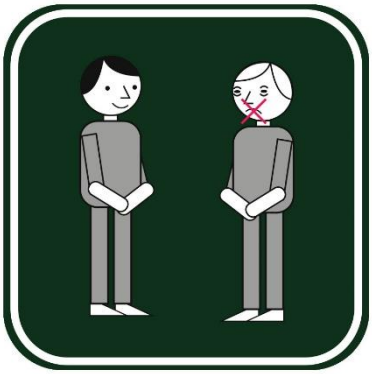

Polska musi zrobić wszystko, żeby osoby z niepełnosprawnościami mogły korzystać ze swoich praw.
Żeby mogły żyć tak jak osoby bez niepełnosprawności.

O prawach osób z niepełnosprawnością mówią też inne ważne dokumenty.
Na przykład **Komunikacyjna Karta Praw.**
Karta Praw mówi o prawach osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

Osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się ma problemy z mówieniem. Czasami w ogóle nie mówi. Potrzebuje różnych obrazków, sprzętu lub programu komputerowego do porozumiewania się z innymi ludźmi. Porozumiewanie się za pomocą różnych materiałów, sprzętu lub programów to **komunikacja AAC**.

Komunikacyjna Karta Praw mówi o tym, że osoba o złożonych potrzebach komunikacyjnych ma prawo:

- wyrazić swoje zdanie
- prosić o pomoc innych ludzi
- uczyć się obsługi nowych sprzętów do komunikowania się
- dostać potrzebne sprzęty do komunikacji
- odmawiać jeśli nie chce czegoś zrobić.

Sytuacja osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się na świecie

W Polsce trudno dokładnie określić ile osób potrzebuje wsparcia w komunikowaniu się. Niektórzy uważają, że 1 procent mieszkańców potrzebuje takiego wsparcia.
1 procent to duża grupa ludzi.

Polscy specjaliści sprawdzili ile osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się jest w różnych krajach na świecie.
W Anglii, Kanadzie lub Stanach Zjednoczonych podobna liczba ludzi potrzebuje wsparcia w komunikowaniu się.
Najwięcej jest dzieci i nastolatków.

W Kanadzie jest też coraz więcej dorosłych i starszych osób potrzebujących wsparcia w komunikowaniu się.
Najczęściej problem z mówieniem mają osoby z autyzmem i dziecięcym porażeniem mózgowym.

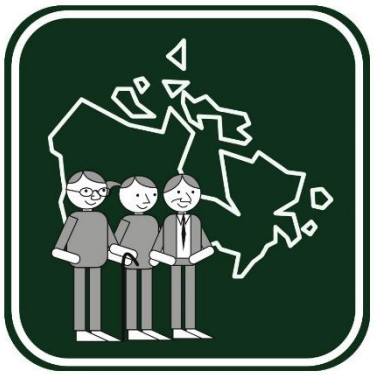

Liczba osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się jest podobna do liczby osób, które potrzebują tekstów łatwych do czytania i zrozumienia.
W skrócie tekstów łatwych.

Sytuacja osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się w Polsce

Małe dzieci z problemami z mówieniem nie dostają w Polsce odpowiedniego wsparcia. W wielu miejscach wczesnego wspomagania rozwoju nie stosuje się wsparcia AAC. **Wczesne wspomaganie rozwoju** to zajęcia dla dzieci z niepełnosprawnościami. Dzięki tym zajęciom lepiej się rozwijają.

Wielu logopedów nie potrafi określić czy dziecko z trudnościami z mówieniem potrzebuje wsparcia AAC. **Logopeda** uczy jak poprawnie mówić.

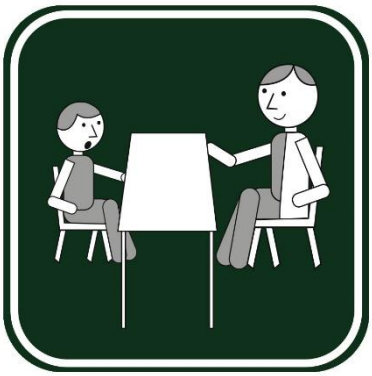

Nie wiadomo ile przedszkoli w Polsce wspiera dzieci o złożonych potrzebach w komunikowaniu się. Tylko w przedszkolach specjalnych wychowawcy używają AAC. W **przedszkolu specjalnym** uczą się tylko dzieci z niepełnosprawnością.

Niektóre dzieci dostają wsparcie AAC
w ośrodku wczesnego wspomagania rozwoju.
Kiedy idą do przedszkola integracyjnego
wychowawcy nie wiedzą jak im pomóc.

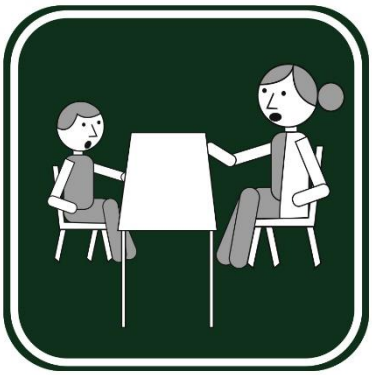

W przedszkolach brakuje wychowawców,
którzy wiedzą jak używać AAC.
W przedszkolu **integracyjnym** dzieci
z niepełnosprawnością uczą się z dziećmi
bez niepełnosprawności

Podobna sytuacja jest w szkole.
W polskim prawie są informacje jak szkoły
powinny wspierać dzieci o złożonych
potrzebach w komunikowaniu się.
Pisze o tym Ministerstwo Edukacji i Nauki.

W szkołach brakuje szkoleń dla dyrektorów
jak wspierać uczniów o złożonych potrzebach
w komunikowaniu się.

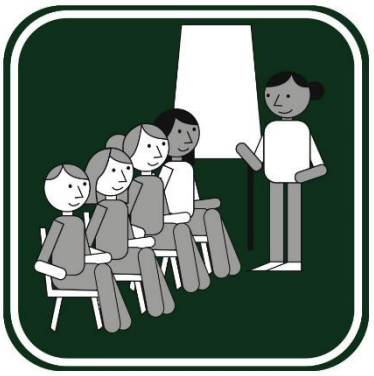

W szkołach brakuje też:

- szkoleń dla nauczycieli. Niewielu nauczycieli wie jak używać materiałów i sprzętu AAC
- różnych materiałów, programów komputerowych i sprzętu do komunikowania się z dziećmi o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- podręczników do nauki w tekście łatwym.

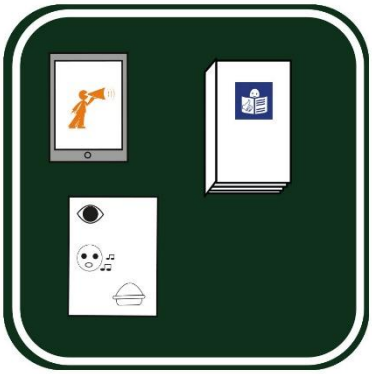

Nikt nie sprawdza jak wygląda nauka uczniów o złożonych potrzebach w komunikowaniu się. Po zakończeniu szkoły niektóre z tych osób pracuje na otwartym rynku pracy.

Otwarty rynek pracy to praca w zwykłych firmach lub instytucjach.
Na otwartym rynku pracy osoba z niepełnosprawnością pracuje na takich samych zasadach jak osoba bez niepełnosprawności.

Inne osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się chodzą do warsztatu terapii zajęciowej.
Część osób pozostaje w domu.

Większość osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się potrzebuje **indywidualnego systemu komunikacji**. To sposób w jaki przekazują innym różne informacje.
Na przykład niektóre osoby mają swoje książki z obrazkami lub używają odpowiednich programów komputerowych.

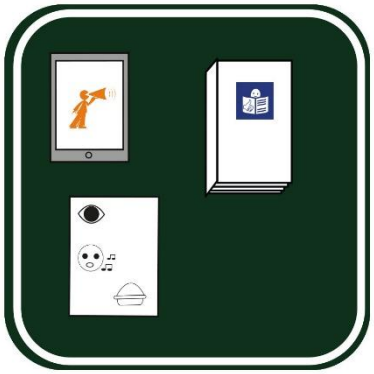

W wielu warsztatach terapii zajęciowej:

- kierownicy nie wiedzą jak komunikować się z osobami o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- brakuje szkoleń dla instruktorów i terapeutów.
  Niewielu instruktorów wie jak używać materiałów i programów AAC
- brakuje różnych materiałów, programów komputerowych i sprzętu dla osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

Każda pracująca osoba ze złożonymi potrzebami w komunikowaniu się ma prawo do pracy na stanowisku dostosowanym do jej potrzeb.
Mówi o tym polskie prawo.
To znaczy, że w miejscu jej pracy powinny być:

- regulamin i dokumenty w tekście łatwym
- programy komputerowe i sprzęt do komunikowania się z osobami z problemami z mówieniem.

Osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się mają ograniczony dostęp do usług medycznych.
Na przykład do przychodni zdrowia lub szpitala.
W tych miejscach również brakuje informacji w tekście łatwym.
Brakuje programów komputerowych i sprzętu do komunikowania się.

Dodatkowo rodzice często ubezwłasnowolniają swoje dzieci.
Odbierają im prawo do podejmowania decyzji o swoim zdrowiu.
Wielu lekarzy nie pyta o zdanie osób z problemami w komunikowaniu się.
Lekarze zamiast mówić do nich, rozmawiają z ich rodzicami lub opiekunami.

Niektóre szpitale i przychodnie lekarskie
w Polsce używały odpowiedniego sprzętu
i programów do porozumiewania się.
Brakuje jednak informacji w tekście łatwym.

Wiele osób ma orzeczenie o stopniu
niepełnosprawności.
W orzeczeniu dla osób z problemami
w komunikowaniu się powinna być informacja
o ich potrzebach.
Dzięki temu otrzymają odpowiednie wsparcie.

Od lipca 2019 roku w polskim prawie
jest bardzo ważna ustawa.
Nazywa się **Ustawa o zapewnianiu
dostępności osobom ze szczególnymi
potrzebami**.
Ustawa mówi co urzędy i instytucje muszą
zrobić, żeby osoby ze szczególnymi potrzebami
mogły z nich korzystać.

Osobą ze szczególnymi potrzebami może być każdy człowiek. Na przykład:

- osoba starsza
- osoba na wózku
- osoba z ciężką walizką.

Urzędy i instytucje powinny zadbać o potrzeby osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
Powinny przygotować informacje w tekście łatwym oraz zapewnić sprzęt do komunikowania się.
Niestety w ustawie brakuje szczegółowych informacji jaki sprzęt powinny zapewnić urzędy i instytucje.

Informacje w tekście łatwym przygotowują tylko niektóre organizacje pozarządowe w Polsce.
Pracownicy urzędów i instytucji próbują pisać w tekście łatwym.
Robią przy tym dużo błędów.
Organizacje mogą uczyć pracowników urzędów jak pisać w tekście łatwym.

Jakie potrzeby mają osoby z problemami w komunikowaniu się

Osoba z problemami w komunikowaniu się już od dziecka potrzebuje odpowiedniego wsparcia. Na przykład potrzebuje:

- dostępu do specjalistów AAC
- odpowiedniego sprzętu do porozumiewania się w szkole lub w pracy
- asystenta osoby z niepełnosprawnością
- dostosowanych urzędów, szpitali, przychodni, kin
- programów, które uczą jak być niezależnym. Takim programem jest self-adwokatura. **Self-adwokatura** uczy osoby z niepełnosprawnościami mówić o swoich prawach i dbać o swoje sprawy.

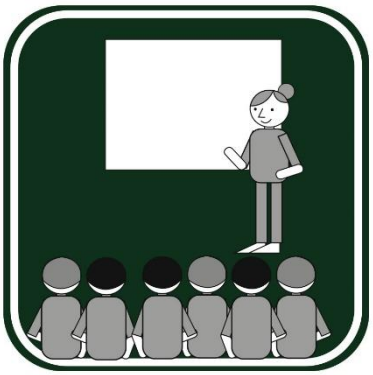

Osoby z otoczenia powinny wiedzieć jak mogą pomóc osobie z problemami w komunikowaniu się.

Dzięki wsparciu osoba może przekazać swoją decyzję. Robić zakupy w sklepie. Uczyć się w szkole.
Ma wpływ na swoje życie.
Z odpowiednim wsparciem osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się będzie korzystać ze swoich praw.

W Polsce powinien być odpowiedni system wsparcia dla wszystkich osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
Dzięki niemu będzie wiadomo ile osób potrzebuje wsparcia.
Państwo będzie mogło stworzyć odpowiednią ilość miejsc wsparcia.
Osoby będą mogły za darmo korzystać ze sprzętu i pomocy specjalistów.

Wielu mieszkańców Polski dowie się o prawach osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.
Ludzie będą wiedzieli jak mają się zachować kiedy spotkają osobę z problemami z komunikowaniem się.

Jak powinien wyglądać system wsparcia osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się

O tym jak powinien wyglądać system wsparcia osób z problemami z komunikowaniem się mówi ustawa.
Nazywa się **ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.**

Ustawa mówi, że wszystkie osoby z problemami z komunikowaniem się powinny mieć taki sam dostęp do wsparcia w całym kraju.

System wsparcia powinien składać się z:

- Polskiego Instytutu AAC
- Regionalnego Ośrodka AAC
- Lokalnego Zespołu AAC
- Lokalnej placówki wspierającej osobę z problemami z komunikowaniem się.
  Na przykład szkoły, przychodni zdrowia, ośrodka pomocy społecznej.

Pracownicy tych miejsc powinni zauważać trudności i odpowiednio zaplanować wsparcie.

O prawach osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się mówi wiele ważnych dokumentów.
Na przykład Konwencja o prawach osób z niepełnosprawnościami.

Konwencja mówi, że osoba z problemami z komunikowaniem się ma prawo:

- wyrażać swoje zdanie
- dostać odpowiedni sprzęt do komunikowania się
- dostać wsparcie specjalistów.
  Na przykład asystenta komunikacji.
- dostać zrozumiałe informacje
- decydować jak chce się komunikować.
  Czy chce używać znaków, obrazków lub odpowiedniego programu komputerowego.

Nauczyciele, lekarze i inni ludzie powinni komunikować się z osobą tak jak ona tego potrzebuje.
Szkoła, przychodnia i inne miejsca powinny być dostosowane do potrzeb osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.
Państwo powinno pomóc im kupić odpowiedni sprzęt.

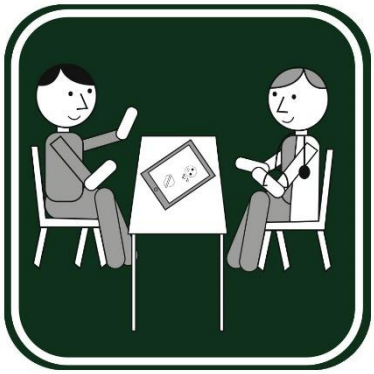

Państwo powinno:

- organizować odpowiedni system wsparcia dla wszystkich osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- przygotować odpowiednie ustawy
- zapewnić pieniądze na wsparcie
- informować mieszkańców o potrzebach osób z problemami z komunikowaniem się.

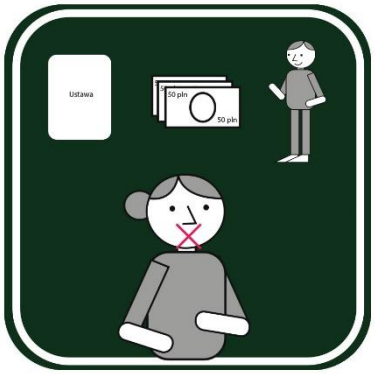

Państwo powinno też przygotować standardy usług AAC.
Powinno ustalić jak ma wyglądać wsparcie dla osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się w całym kraju.

Standardy usług AAC mówią, że każda osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się :

- dostanie za darmo odpowiednie wsparcie. Wsparcie dostanie też jej rodzina.
- ustala cele wsparcia. Może jej pomóc w tym rodzina.
- może wypożyczyć sprzęt do komunikowania się. Powinna wziąć udział w szkoleniu jak używać sprzętu.

Osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się i jej rodzina powinni dostać wsparcie jak najbliżej miejsca zamieszkania.
Takie wsparcie powinna udzielać na przykład szkoła lub przychodnia zdrowia.

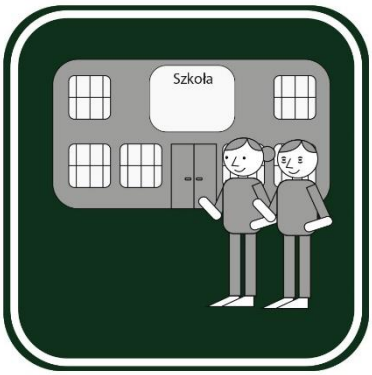

Kto powinien wspierać osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się

Standardy mówią, że osoby wspierające powinny być odpowiednio przygotowane.
Takie osoby wspierające to **specjaliści AAC.**
Każdy specjalista AAC musi szanować osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.
Musi wiedzieć jakie potrzeby i trudności mają osoby z problemami z komunikowaniem się.
Musi wiedzieć jakie są materiały i programy komputerowe do komunikowania się.

Specjalista AAC powinien wiedzieć jak na przykład:

- określić trudności i potrzeby osoby
- ustalić cel wsparcia
- dobrać odpowiedni sprzęt wspierający komunikowanie się
- tworzyć materiały do porozumiewania się.

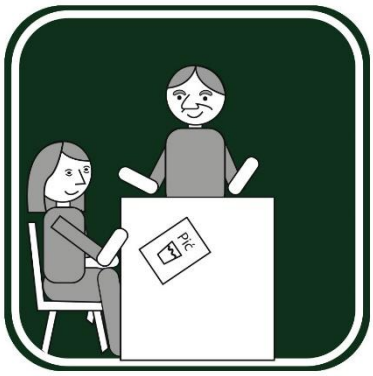

Szczegółowe informacje o umiejętnościach specjalisty AAC możesz przeczytać w dokumencie o nazwie **System wsparcia osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się wymagających wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC).**

W Regionalnych Ośrodkach AAC powinien pracować **specjalista technologii wspomagającej**, w skrócie specjalista AT. Specjalista AT powinien wiedzieć jakie są urządzenia wspierające niezależne życie osób z niepełnosprawnościami. Na przykład:

- wózki i inne sprzęty do samodzielnego poruszania się
- programy komputerowe i inne sprzęty do komunikowania się

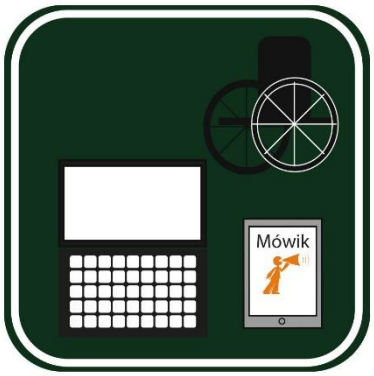

Specjalista AT powinien też wiedzieć jak dostosować sprzęty do potrzeb osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

Żeby system usług AAC dobrze działał specjaliści AAC muszą być dobrze wyszkoleni i przygotowani do pracy.
Specjalista AAC powinien skończyć odpowiednie studia.
W czasie studiów powinny być zajęcia o AAC.

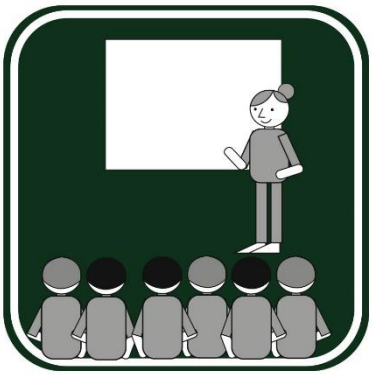

Specjalista powinien też 5 lat pracować z osobami o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.
Dopiero wtedy może dostać dyplom specjalisty AAC z Instytutu AAC.
Dzięki temu łatwo sprawdzić jego umiejętności.

Specjalista AAC powinien co 5 lat uczestniczyć w różnych szkoleniach i konferencjach.
W ten sposób będzie miał najnowsze informacje jak wspierać osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

Instytut AAC i niektóre organizacje pozarządowe będą sprawdzały czy szkolenia AAC są dobrze przygotowane.
W Instytucie AAC będzie też lista miejsc, które prowadzą szkolenia.

Szkolenia AAC powinny wszędzie być takie same.
Uczestnicy powinni uczyć się tych samych informacji.
Powinni dostać te same materiały szkoleniowe.
Instytut AAC powinien zorganizować szkolenia dla prowadzących szkolenia AAC w Regionalnych Ośrodkach AAC.
Dzięki temu program szkoleń wszędzie będzie ten sam.

Zajęcia o AAC i wsparciu osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się powinny być na różnych studiach.
Na przykład nauczycielskich lub psychologicznych.
Nauczyciele na studiach powinni być dobrze przygotowani żeby uczyć studentów o AAC.
Te informacje powinni też znać asystenci osób z niepełnosprawnościami.

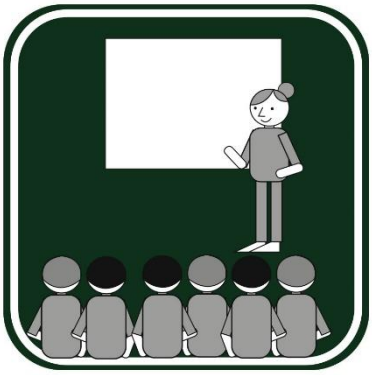

W Polsce powinien powstać zawód o nazwie specjalista technologii wspomagającej lub inżynier rehabilitacji.
Studenci mogliby uczyć się tego zawodu na różnych uczelniach.

Lokalny Zespół AAC, w skrócie Lokalny Zespół

Lokalny Zespół AAC może założyć urząd powiatowy lub organizacja pozarządowa. Pracowników Lokalnego Zespołu wybiera koordynator AAC.

Liczba Lokalnych Zespołów zależy od liczby osób, które w powiecie potrzebują wsparcia. Koordynator AAC musi co 3 lata przygotować powiatowy plan wdrożenia usług AAC.

W planie są informacje:

- ile osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się potrzebuje wsparcia
- ile trzeba otworzyć Lokalnych Zespołów
- ile pieniędzy potrzebują Lokalne Zespoły.

Koordynator zatrudnia do pracy w Lokalnym Zespole AAC co najmniej 2 specjalistów.
W Lokalnym Zespole powinien pracować specjalista AAC i 1 ze specjalistów.
Na przykład:

- logopeda
- pedagog specjalny l
- terapeuta zajęciowy
- fizjoterapeuta
- terapeuta widzenia.

Powiat dostaje pieniądze z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na pracę Koordynatora AAC i Lokalnego Zespołu.

Żeby dostać pieniądze każdy Lokalny Zespół musi podpisać umowę z urzędem powiatowym.
Umowę podpisuje na 3 lata.
W umowie są określone warunki pracy Lokalnego Zespołu.
Na przykład ile osób będzie wspierał lub ile dostanie pieniędzy.

Osoby o złożonych potrzebach
w komunikowaniu się powinny dostać
wsparcie specjalistów AAC w miejscach,
do których codziennie chodzą.
Na przykład uczniowie w szkołach lub
uczestnicy w warsztatach terapii zajęciowej.

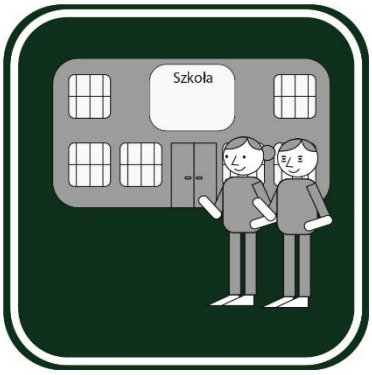

Wtedy pieniądze na ich wsparcie powinno
dać Ministerstwo Nauki i Edukacji
lub Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

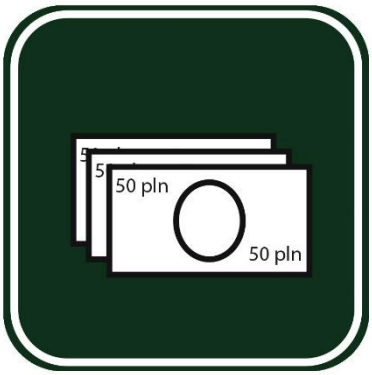

Lokalne Zespoły AAC mogą być na przykład w:

- prywatnym i publicznym przedszkolu lub szkole specjalnej
- prywatnym i publicznym przedszkolu lub szkole integracyjnej
- prywatnym ośrodku dla osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- poradni psychologiczno-pedagogicznej
- warsztacie terapii zajęciowej
- środowiskowym domu samopomocy.

Co robi Lokalny Zespół AAC

Lokalny Zespół AAC ma wiele zadań.
Na przykład:

- sprawdza jakie umiejętności komunikacyjne ma osoba z niepełnosprawnością. W jaki sposób się komunikuje.
- sprawdza kto może wspierać osobę z niepełnosprawnością. Na przykład rodzina, nauczyciele w szkole lub terapeuci. Zaprasza te osoby do współpracy.

- proponuje osobie z niepełnosprawnością różne sposoby i sprzęty do komunikowania się,
- uczy osobę jak korzystać z tych sprzętów,
- ustala i sprawdza cele, które chce osiągnąć osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

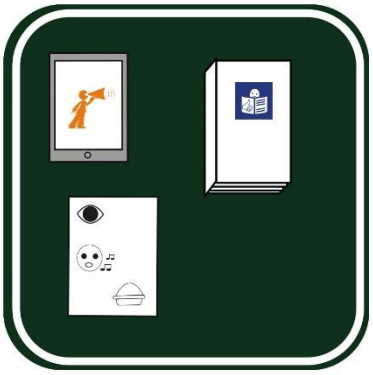

Pracownicy Lokalnych Zespołów powinni brać udział w różnych szkoleniach i spotkaniach. Dzięki temu mogą lepiej wspierać osoby o złożonych potrzebach.
Lokalne Zespoły powinny też współpracować z różnymi Centrami wspierającymi dzieci i rodziny.

Co musi zrobić osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się żeby otrzymać wsparcie Lokalnego Zespołu AAC

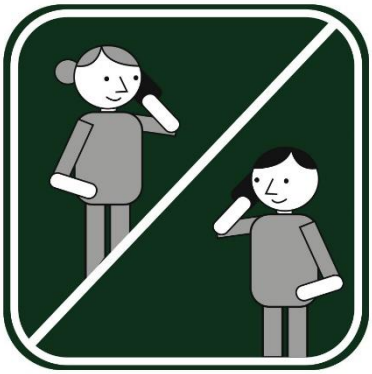

Osoba potrzebująca wsparcia może zgłosić się do Powiatowego Koordynatora AAC.
Może przyjść na spotkanie z Koordynatorem, zadzwonić lub napisać e-maila.

W jej imieniu mogą zgłosić się rodzice, opiekunowie lub inne osoby wspierające.
Na przykład nauczyciel, lekarz lub terapeuta.

Koordynator musi dostać informacje o osobie potrzebującej wsparcia. Na przykład:

- jej imię i nazwisko
- wiek
- rodzaj niepełnosprawności
- czy osoba dostaje wsparcie
- dlaczego osoba potrzebuje wsparcia.

Dopiero wtedy zgłasza osobę potrzebującą wsparcia do Lokalnego Zespołu.

Jeśli osoba sama zgłosi się do Lokalnego Zespołu, specjaliści muszą powiedzieć o tym Koordynatorowi.
Lokalny Zespół w ciągu tygodnia od zgłoszenia ustala termin wywiadu telefonicznego.

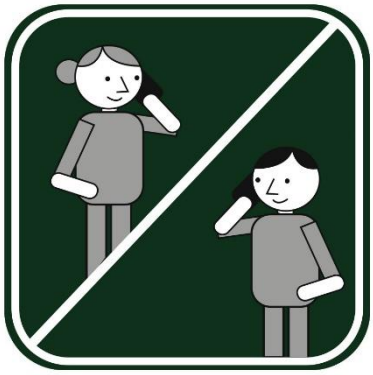

W czasie rozmowy pracownik Zespołu poznaje potrzeby osoby z niepełnosprawnością. Czasami prosi osoby wspierające żeby wysłały krótki film z osobą potrzebującą wsparcia. Pracownik ustala też termin spotkania.

Spotkanie może odbyć się w miejscu zamieszkania osoby lub w miejscu pracy Zespołu.
W czasie spotkania zespół ocenia jakiego wsparcia potrzebuje osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.
Zespół może współpracować z różnymi specjalistami.

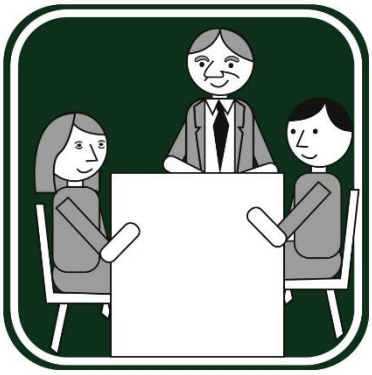

Zespół tworzy nowe sposoby komunikowania się dla osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.
Sprawdza czy odpowiadają one osobie.
Czy potrafi z nich korzystać.
Zespół pomaga gdy pojawiają się jakieś problemy.

Jeśli osoba z niepełnosprawnością potrzebuje więcej wsparcia Lokalny Zespół kieruje ją do Regionalnego Ośrodka AAC.

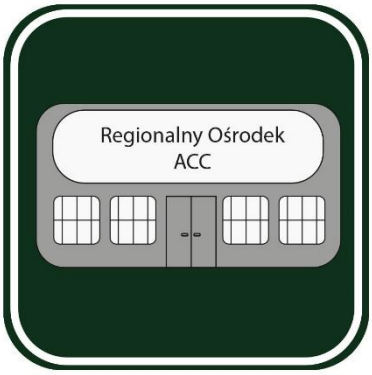

Pracownicy Zespołu Lokalnego przygotowują dokumenty dla każdej osoby wspieranej.
W dokumentach są na przykład informacje:

- co Zespół robi dla każdej osoby
- jakie są cele osoby
- w jaki sposób osoba się komunikuje
- jakich używa narzędzi.

Lokalny Zespół AAC powinien mieć różne materiały i sprzęty, z których korzysta w czasie spotkań z osobami z niepełnosprawnością.
Na przykład symbole, tablice lub tablety z programami do komunikowania się.
Pracę Lokalnego Zespołu AAC sprawdza Regionalny Ośrodek AAC i Koordynator AAC.

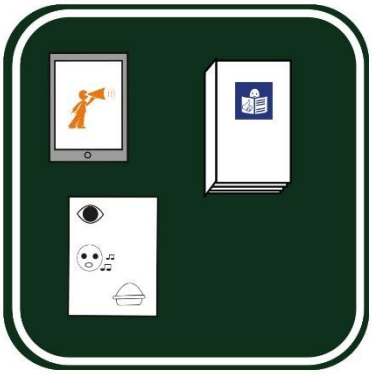

Co robi powiatowy Koordynator AAC

Koordynator AAC:

- otwiera nowe Lokalne Zespoły AAC
- zatrudnia specjalistów pracujących w Lokalnych Zespołach
- sprawdza ile osób z niepełnosprawnościami potrzebuje usług AAC
- kieruje osoby z niepełnosprawnościami do Lokalnych Zespołów
- sprawdza jak pracują Lokalne Zespoły
- sprawdza ile osób dostało wsparcie w Lokalnych Zespołach.

Regionalny Ośrodek AAC, w skrócie Regionalny Zespół

W Regionalnym Zespole AAC pracują:

- specjalista AAC:
- logopeda
- pedagog specjalny
- terapeuta zajęciowy
- fizjoterapeuta
- terapeuta widzenia.

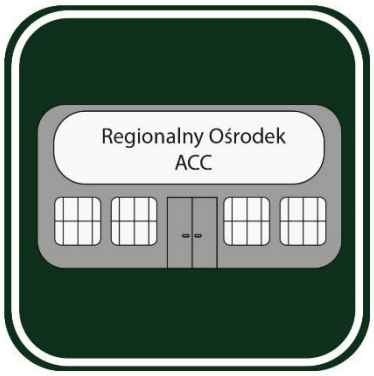

Pracownicy Regionalnego Zespołu:

- biorą udział w szkoleniach i spotkaniach
- uczą innych jak pracować z osobami o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- wiedzą jak wspierać osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- współpracują z innymi ośrodkami. Na przykład szkołami lub poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.

Regionalne Zespoły mają materiały i sprzęt do pracy potrzebny do komunikowania się z osobami z niepełnosprawnością.

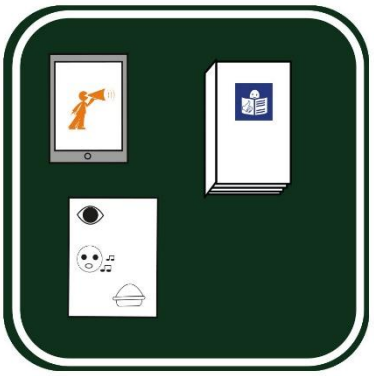

Regionalny Zespół AAC może założyć urząd wojewódzki lub organizacja pozarządowa.
Urząd wojewódzki dostaje pieniądze z PFRON na pracę Regionalnego Zespołu AAC.
Ilość pieniędzy dla Regionalnego Zespołu zależy od:

- liczby osób, które potrzebują wsparcia
- liczby Lokalnych Zespołów AAC w województwie.

Żeby dostać pieniądze każdy Regionalny Zespół musi podpisać umowę z urzędem wojewódzkim.
W umowie są określone warunki pracy Regionalnego Zespołu.
Na przykład ile osób będzie wspierał i ile ma Lokalnych Zespołów AAC.
Ile dostanie pieniędzy.

Osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się powinny dostać wsparcie Regionalnego Ośrodka w miejscach, do których codziennie chodzą.
Na przykład uczniowie w szkołach lub uczestnicy w warsztatach terapii zajęciowej.

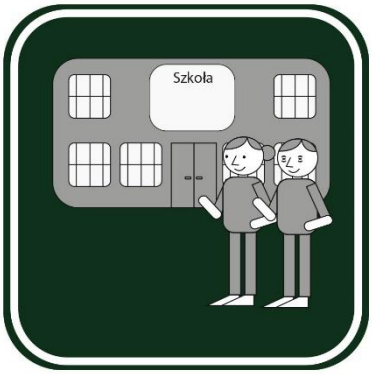

Co robi Regionalny Ośrodek AAC

Regionalny Ośrodek AAC ma wiele zadań.
Na przykład:

- wspiera osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- sprawdza jakie umiejętności komunikacyjne ma osoba z niepełnosprawnością. W jaki sposób się komunikuje.
- proponuje osobie z niepełnosprawnością różne sposoby i sprzęty do komunikowania się

- pożycza osobom potrzebny sprzęt AAC
- wspiera i współpracuje z Lokalnymi Zespołami AAC
- uczy nauczycieli, lekarzy i terapeutów jak wspierać osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- informuje mieszkańców Polski czym jest AAC

- współpracuje z Instytutem AAC.

Regionalne Ośrodki powinny też współpracować z różnymi Centrami wspierającymi dzieci i rodziny.

Co musi zrobić osoba o złożonych potrzebach w komunikowaniu się żeby dostać wsparcie Regionalnego Ośrodka AAC

Żeby osoba dostała wsparcie Regionalnego Ośrodka musi mieć skierowanie z Lokalnego Zespołu AAC.

Regionalny Ośrodek AAC powinien mieć różne sprzęty. Korzysta z nich w czasie spotkań z osobami z niepełnosprawnością.
Są tonNa przykład tablety z programami do komunikowania się lub dostosowane myszki do komputera.

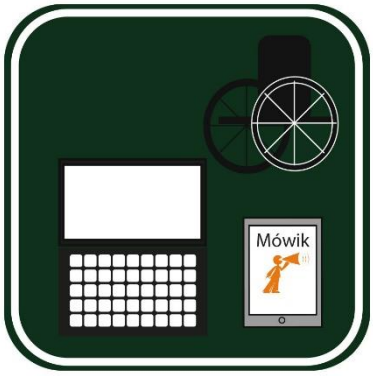

Regionalny Ośrodek może pożyczać sprzęt osobom z niepełnosprawnością.
Osoby z niepełnosprawnością muszą zapłacić za pożyczenie sprzętu.
Cena całej usługi AAC kosztuje od 2100 złotych do 4200 złotych.
Cena zależy od rodzaju wsparcia jakiego potrzebuje osoba.

Polski Instytut AAC

W Polsce powinien powstać Polski Instytut AAC i Polski Instytut AAC dotyczący tekstu łatwego, w skrócie ETR (czytaj e te er).
Państwo powinno płacić za pracę Instytutu.

Polski Instytut AAC powinien sprawdzać:

- ile osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się mieszka w Polsce
- z jakich usług korzystają te osoby
- ilu specjalistów AAC pracuje w Polsce
- jak pracują specjaliści AAC w różnych miejscach w Polsce
- jak są prowadzone szkolenia AAC
- jak szkoły uczą dzieci i młodzież o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- jak działają sprzęty do komunikowania się.

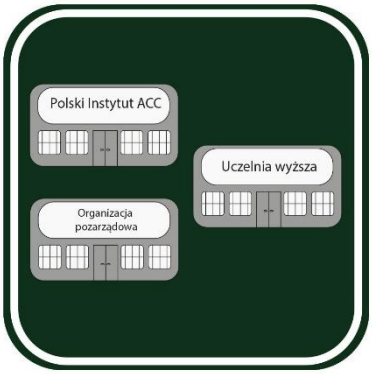

Polski Instytut AAC powinien też współpracować z:

- wyższymi uczelniami
- ministerstwami
- organizacjami pozarządowymi w kraju i za granicą.

Polski Instytut AAC powinien informować mieszkańców Polski jakie potrzeby mają osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

Każda osoba z niepełnosprawnością ma prawo decydować o swoim życiu. Żeby podjąć decyzję potrzebuje informacji. Informacje muszą być dostosowane do potrzeb danej osoby. Na przykład napisane w tekście łatwym.

Różne urzędy i instytucje w Polsce powinny przygotować informacje, ogłoszenia i instrukcje. Na przykład w tekście łatwym.

Informacje jak pisać w tekście łatwym do czytania są w dokumencie o nazwie **System wsparcia osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się wymagających wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC).**

Ważne informacje o wspomagających i alternatywnych metodach komunikacji (AAC)

Dlatego w Polsce powinien powstać Polski Instytut AAC dotyczący ETR.

Instytut powinien:

- opracowywać teksty łatwe dla urzędów i innych instytucji.
  Za tę pracę powinien dostać pieniądze.
- sprawdzać jak inni ludzie piszą teksty łatwe,
- sprawdzać jak wyglądają szkolenia z tworzenia tekstów łatwych,
- współpracować z uczelniami wyższymi, żeby uczyły studentów jak pisać w tekście łatwym,
- ustalić jak oznaczyć tekst łatwy, żeby osoby z niepełnosprawnościami mogły go szybko znaleźć,
- stworzyć zbiór rysunków do tekstów łatwych,
- stworzyć bibliotekę z materiałami napisanymi w tekście łatwym,
- informować mieszkańców Polski jak tworzyć materiały w tekście łatwym.

Instytut powinien też współpracować z:

- wyższymi uczelniami
- ministerstwami
- organizacjami pozarządowymi w kraju i za granicą
- grupami self-adwokatów.

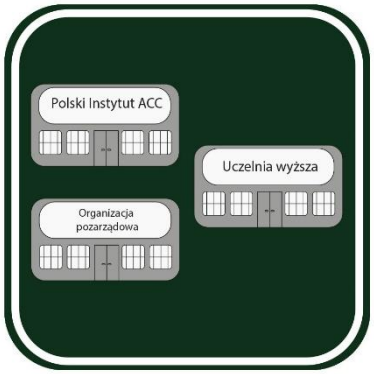

Państwo musi podjąć decyzję gdzie powinien być Polski Instytut AAC. Specjaliści zajmujący się AAC uważają, że Instytut może być przy:

- Polskiej Akademii Nauk
- uczelni wyższej
- Centrum Komunikacji
- Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, które zajmuje się sprawami dostępności dla osób z różnymi potrzebami.

Czy w Polsce są odpowiednie sprzęty dla osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się

Żeby wsparcie osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się było skuteczne potrzebne są nowoczesne sprzęty dostosowane do języka polskiego.
W Polsce brakuje sprzętów i programów dopasowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

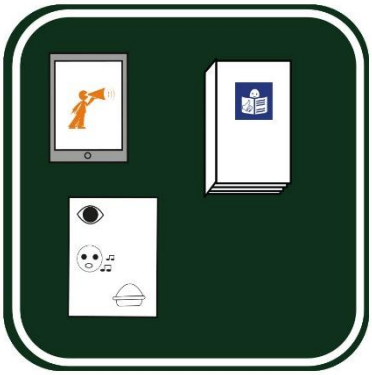

Niedopasowany sprzęt utrudnia osobom z niepełnosprawnościami kontakt z innymi ludźmi.
Dlatego w Polsce powinny powstać programy w języku polskim dostosowane do potrzeb osób o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

Osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się dostają część pieniędzy z PFRON żeby kupić sprzęt lub program do komunikowania się.
Mogą używać ten sprzęt lub program tak długo jak tego potrzebują.

Specjaliści AAC proponują, żeby osoby z niepełnosprawnościami mogły wypożyczyć sprzęt z Regionalnej Wypożyczalni Sprzętu AAC.
Sprzęt i programy powinny być dobrej jakości.

Najlepsze sprzęty i programy powinny znaleźć się na liście sprzętu i programów AAC. Instytut i specjaliści AAC powinni ocenić, które sprzęty i programy są najlepsze dla osób potrzebujących wsparcia.

Wypożyczalnia sprzętu AAC

Wypożyczalnia sprzętu AAC jest częścią Regionalnego Ośrodka AAC. Wypożyczalnię prowadzi Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej.

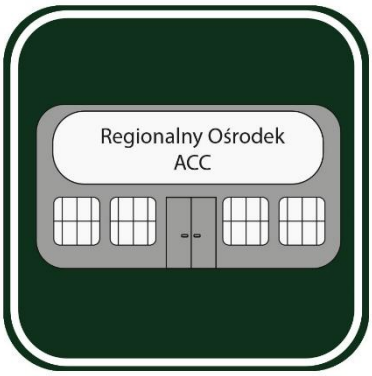

Z wypożyczalni mogą korzystać:

- osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
- ich rodziny
- pracownicy Lokalnych Zespołów
- nauczyciele i terapeuci, którzy wspierają osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się.

Wypożyczalnia sprzętu powinna współpracować z Ośrodkami Wsparcia i Testów oraz z różnymi Centrami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami.

Dzięki wypożyczalni osoby z niepełnosprawnością mogą:

- sprawdzić czy określony sprzęt jest odpowiedni do ich potrzeb
- szybciej skorzystać z potrzebnego sprzętu.

Wypożyczalnia naprawia nieużywany lub uszkodzony sprzęt.

Żeby wypożyczyć sprzęt trzeba dostać zlecenie z Regionalnego Ośrodka ACC.
Sprzęt można wypożyczyć na:

- próbę. Na przykład na 2 miesiące.
- tak długo jak potrzebuje tego osoba z niepełnosprawnością.

Pieniądze na działanie wypożyczalni
są z PFRON.

Rząd musi informować osoby o złożonych potrzebach w komunikowaniu się
i ich rodziny o wsparciu.
Informacje o wsparciu powinny być:
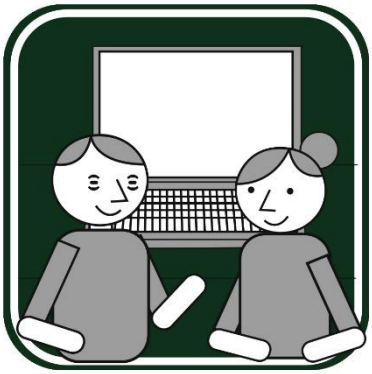
- w różnych urzędach i instytucjach.
- na stronach internetowych
- na ulotkach.